

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дни
крім неділі і руских свят
о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під
ч. 1. пл. Домбровського (Хорун-
щини). Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатані в
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стрі-
чки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні довесени по 30 сот.
від стрічки.

Галицький сойм.

(X) Дня 15. н. ст. вересня збере ся галицький сойм на довшу, імовірно шестинедільну сесию, бо центр. правитель-ство стоїть за речинцем 3. листопада для держ. ради.

Сегорічна сесия кр. сойму має вже з того огляду велику вагу, бо се буде перша сесия після нових виборів, котрі дали що до складу політ. сторонництв значно відмінний вигляд від давнішого. Як небудь соймова, польська більшість складала ся з різних сторонництв, одначе вже тепер можна сказати, що буде она поступати в усіх національно-політичних питаннях зовсім зєдиненою і в тім єї велика сила. Руский наїд не тільки не здобув, як політ. керманічі национ. демократії запевняли, 30—35 мандатів, а вислав ледво для самостійних внесень та інтерпеляцій конечно вимагане число, але й сї представники виступлять розбиті на два клуби зовсім суперечні собі що до ословної национ. політ. програми. «Руский (себ то московский) клуб», котрий вперше від почину констит. доби виступить в галицькій соймі, обійме тепер ролю, яку в починах сего сойму відгравали такі польські політики, як гр. Лешок Борковський, котрий голосив: *nie ma Rusi — jest tylko Polska i Moskwa*, гр. Голєвський і т. и. Се очевидно значно ослабить і утруднить становище дійсного руского (українського) клубу тим більше, що й він не буде зложений з однородних представників, бо будуть в нім окрім национ.-демократів ще й радикали і соціял-демократи.

А буде мати теперішня сесия соймова до полагоди три вельми важні і трудні справи.

Пекучою справою є питання насущного хліба для широких верств хліборобських, котрі наслідком повеній, злив, градів і безнастанної слоти потерпіли нечувані і небувалі доси шкоди живлові, так що Галичині грозить прямо голод і все лихо, яке з ним вяже ся. Намісник Є. Е. др. Бобжинський забрав ся дуже рішучо до сеї справи, щоби зарадити лихови, а зорганізованому за єго приводом краєвому комітетові подав він сими днями відомість, що вже в 46 повітах потворили ся повітові комітети, котрі витичили собі задачу пособляти потерпівшому населеню. На основі дотеперішних дослідів предложив комісар Розвадовський в намісництві реферат, з котрого виходить,

що в 27 повітах 386 громад на просторі 70.000 гектарів потерпіло від повеній або градів і що в тих повітах (значить третина краю) жнивні плоди зовсім знищені. В інших 19 повітах повені і гради заподіяли також значні шкоди. Комітет постановив в тих повітах розділити кілька сот вагонів збіжжя на насінє.

Отсе тільки приближно обчислене народогосподарске положенє нашого краю, котрий потребувати ме наслідком того видатної помочи, а з боку руских послів булаб конечно потрібна в тім напрямі більша рухливість — не в тім напрямі, щоби устроювано походив з бандериями або віча з лентами і топірцями, але щоб справді подумано про обезпеченє насущного хліба для zagrożених голодом і голодовим тифом.

Друга важна і трудна справа, якою теперішний сойм буде займатися, се справа виборчої реформи, а тут також *saveant consules*, щоби рускому народови в новій виборчій ординації обезпечено принадлежне єго населеню представництво.

Трета справа, неперечно також вельми важна і трудна, се межинароне порозумінє між двома в краю поселеними народами, з котрим вяже ся по лагода національно-політичного спору між Русинами а Поляками. На сю тему появило ся останними часами багато статей в різних часописях і краєвих і австрійських, а ми також недавно висловили про се, хоч коротко, свій погляд. Одначе се справа так важна, далекосягла і трудна що до неї ми ще повернемо і присвячимо їй більше уваги.

АНАТОЛЬ ВАХНЯНИН

Матеріяли до політики Русинів від часу так званої „нової ери“.

(Дальше).

Пос. Вахнянин: Всякий з нас знає, що «нова ера» не основувала ся на пунктах та що намісник в краєвм соймі сказав правду, заявляючи польській шляхті, — що *„między nami nic nie było“*. Правительство краєве заявило лише з висшого розказу, що оно буде піддержувати їх національний розвій, коли они стануть на становищу австрійського патріотизму, с. є. коли будуть Русинами вірними династії і своєї церкви. Мимо сего наїд руский надїяв ся деяких полекш для себе, деяких концесій і

більшої прихильности. Сформульоване потреб залежало від руских послів, так само переведенє, чи зреалізованє сих потреб. Через два роки запоручав нам пос. Романчук, як голова руских послів, що се і друге одержать Русини. Децо справді осягнуено, децо повисло в воздуху, але причина повільного розвою справ лежала, мабуть не тільки в неприхильности Поляків до т. зв. концесій в користь Русинів, але в слабій акції самих послів у Відні. Рускі послі обмежували ся на свої речи в парламенті і вірили надмірно шкільному референтови в бюджетовій комісії. Один лише пос. Барвіньский заходив ся коло шкільних справ. Справами буковинських Русинів наші послі не хотіли інтересувати ся і відказали їм устами пос. Романчука всякої помочи.

„Тепер настав новий кабинет. Станути в опозиції до нового кабінету нема реальних основ. Нам сказано, що нове міністерство буде гірше і більше вороже Русинам, чим кабинет гр. Таффого. Новий кабинет не заявив програми, котра була би Русинам неприхильна. Я розумію, що колиб кабинет гр. Таффого стояв ще нині у кермі, Русини могли би бути з него невдоволені. Сей кабинет зближив ся до Русинів в р. 1890 посредством кр. ряду і, як нас завірювано, не додержав приречень Русинам, то і консеквентно було би стати нині против такого кабінету. Але новий кабинет Вїндішгреца не виявив ще поглядів своїх супротив Русинів, а мимо сего пос. Романчук висказав єму вже своє недовіре і то на власну руку, не спитавши про се своїх клубових товаришів. Деж була причина казати: *„Wir können der neuen Regierung kein Vertrauen entgegenbringen“*? — Ми готові піти всі в крайню опозицію, коли будемо мати докази, що новий кабинет рускій справі противний».

„Пос. Романчук велить нам вступити до славянської антикоалїції, с. є. злучити ся з Молодочехами і деякими Словінцями. Я знаю, що новий кабинет перейшов над ческим державним питанням хвилево до дневного порядку, кажучи, що перед поладнанем виборчого питання в користь робітників правительство не хоче рухати „більших питань“. Але чи з того можемо вносити, що новий кабинет буде неприхильний Русинам? Може бути, що пос. Романчук щось близше знає, але нам він сего не сказав, лише кличе нас до союзу з Чехами, котрі, мабуть, себе зізолювали в парламенті. Чехам не лежала руска справа на душі в часі ери гр. Таффого. Они мають нині, коли їм нас потреба, красні слова для нас, стати в обороні наших прав они не мають охоти і сили. Коли одного часу, ще за автономічного устрою державної ради, рускі послі звернулись до Рїгера і просили єго, щоби він вилучив на Поляків, Рїгер відповів: *„Wir bedauern die Ruthenen, aber helfen können wir ihnen nicht“*. І політика Молодочехів є єгоїстична. Ходили слухи, що Евд. Греґр переговорював з Поляками і за ціну союзу Поляків з Молодочехами жертвував нас Полякам. Опозиція Чехів в злучі з частиною Словінців та Хорватів, а навіть в злучі з рускими послами не може мати ніякої ваги супротив великої коалїції німецької дївиції, клубу гр. Гогенварта та Поляків, а додатиб, що до сеї коалїції

приступив вже клуб Короніного і клуб німецьких націоналів. Впрочім сам п. Романчук каже нам, що новий славянський союз не ручить нам за переведене свої програми і «рівноправність народів». В сім союзі кождий клуб може ходити своїми дорогами і деж є основи, щоби ми з гори заняли опозиційне становище супротив нового кабінету?»

«Пос. Романчук каже, що лише приватно говорив з кн. Віндішгрецом про руску справу та що кн. Віндішгрец не звязав ся нічим супротив него. Були також якісь переговори п. Підляпецького з пос. Півнінским, але їх не докінчено. Як панове самі кажете: все почато, але нічого не довершено. Я думаю, що час на опозицію буде, але перед тим треба спитати кн. Віндішгреца, як він буде відноситись до рускої справи. Не спитавши, годі нам вязати ся з Чехами, тим менше, що сей союз не принесе нам хісна, а хіба лише Чехам поможе. Панове посла сказали нам нераз також, що „гр. Бадені радо був би дещо признав Русинам та що Поляки не допускали до сего, грозили ему, що его повалять“. Я думаю про те, що нам треба і до гр. Баденього і до Поляків поставити категоричне питанє: як они на будуче стануть відносити ся до рускої справи? Квєстїю сю треба пояснити всесторонно. Виравді трудно нам тепер спитати лично кн. Віндішгреца в сім напрямі, але я думаю, „що намісник гр. Бадені, який був при родах нового кабінету в Пешті, зможе нам на наше питанє дати відповідь тим скорше, що в сім кабінеті засідають Мадейский і Яворский. Коли дістанемо негативну відповідь, тоді зможемо ухвалити, що задля тих а тих позитивних причин переходимо в опозицію супротив нового правительства. Посли мусять вести політику обережно і на певних даних. Я з своєї сторони не міг би ніякі рішати ся на союз з Чехами і на опозицію з „гори“ — а priori“.

«Що до союзу з москвофілами, то скажу виразно, що з негаторами мові національності я ніколи не злучу ся. Они є винні елементом антидержавним і злучитись з ними значило би одно, що привязати собі камінь до ноги. А як довго радикали не стануть щиро на національнім ґрунті і не залишать боротьби з духовенством і церквою — нам з ними годі йти“.

«Вношу проте, щоби рускі послы, заким рішати, на яку дорогу вступити, спитали правительство центральне і краєве а також Поляків, як всі ті чинники в теперішній новій ситуації думають віднести ся до Русинів. По відповіді буде ще досить часу рішати питанє нашого становища в соймі і державній раді. Сего вимагає консеквенція“.

(Дальше буде).

— **Справленє похибки.** В попередім продовженю „Материялів...“ Н. Вахнянина пропущено на вступі одну стрічку: „Пос. Барвінський промовив:“ яку просимо вставити перед словами: „Політик мусить...“

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Торговий договір Австро-Угорщини з Сербією віде в жите д. 1. вересня по великих перепонах дипломатичних і парламентарних. Сербска скупщина затвердить сей договір а Угорщина се вже вчинила, лише в Австрії справа не полагоджена парламентарно, бо держ. рада збере ся аж 3. листопада. Австр. правительство має одначе ухвалєну парламентом повновласть і сею покориствує ся для введеня в жите сего договору, котрого так горячо домагали ся промислові і торгові круги. Тимчасом хліборобники були противні і вість про введенє сего договору без попереднього парламентарного ухвалєня виликала велике огірченє в хліборобских кругах.

Становище міністра хліборобства д-ра Ебенгоха тим способом захитанє і можливе его уступленє, одначе про се рішати ме христ. сусп. сторонництво після повороту д-ра Люегера і міністра-президента бар. Бека до Відня.

Заграниця.

Становище і жите султана Абдуль Гаміда сильно загрожєне, як звїщає W. Allg. Ztg. Молодотурецкий комітет має бути за кн. Саба, сином помершого Махмеда-паші. Тимчасом N. fr. Presse звїщає, що султан помирился з наслідником престоло Решед-пашою і приняв его торжественно та уцілувавши его, визнав, щоби разом з ним трудив ся для добри вітчизни. Решед-паша уцілував султана в руку. Се вважають урядовим признаєм Решед-паші наслідником престоло, одначе се буде зависимє від прихильности гвардії, котра поки що вірна султанови, хоч між нею розповюджена молодотурецка пропаганда. Часописи висловлюють бажанє, щоби від тепер Решед-паша брав участь в кождім селямліку.

Мимо всего того положєнє султана не є безпечне. Саба Еддім вислав до молодотурецкого комітету проклямацію, в котрій заявляє, що доси не може зложити оружя, доки султан матимє собі гвардію, бо при першій ліпшій нагоді зверне ся проти них. W. Allg. Ztg. доносить, що молодотуркам повело ся з касарні в Ільдіз усунути другу дивізію гвардії, розходить ся ще о усунєнє альбанських жовнірів, а в тій цілі треба підкупити альбанських офіцірів.

В Царгороді і в Малій Азії проявляють ся неприязні султанови заяви викикувані усунєними давними урядниками. Правительство турецке виступає проти сего з всякою рішучостю і находить піддержку в молодотурецкім комітеті, котрий звиває населєнє до послуху султанови і до ладу.

В мароканській справі займають европ. держави вижидачєе становище. Розходить ся о те, щоби новий султан Мулей Гафід признав договір в Альджезірас, а тоді і він буде признаний законним султаном европейскими державами.

Коли в Туреччині султан намагає ся ввести парламентарну справу, в Персії шах думає про зовсім инший парламентаризм. Перед російским послом в Тегерані Гартвігом висловив ся він, що Персія не дозріла ще до конституції і тому шах на домаганє двірских кругів обдумав ідеальний устрій конституційний. Розглянувши всі закони що до думи і держ. ради російської, бажає він завести дві палати, котрих членів він буде іменувати з правом дорадного голосу.

Дописъ.

З Косівщини.

(Порядки на повітєвій дорозі).

Дня 18/7 с. р. їхали два Гуцули Василь Рибарук з Устерік і Василь Бельмега з Бервінкови з жидом Мотєм Шером з Яблонці повіт. дорогою. Блисло, загреміло, коні сполошили ся — і просто до Черемошу, бо не було поруча. Рибарук поломав собі ноги і руки і по вяжких муках помер вскорі а Бельмега і Шер будуть згадувати ціле жите „порядки“ на пов. дорозі.

Богом а правдою удержанє осиротілій рідні по Рибарукови повинен дати пов. виділ. Та не у нас! Суджу з анальогічного случаю. Перед роком попадали жиди до Черемошу з браку поруча, причім забив ся кінь та покалічили ся жиди. Жид оскаржив пов. виділ, а коли шаг-

załek не явив ся на розправі, засудили виділ пов. заочно. За суд той знесли в Коломиї! Переслухували кілька разів в косівскім суді, судия зарядив навіть візію місцеву — хіба на те, щоби видали «соломонський» суд: «повіт не обовязаний держати поруча берегом Черемоша». Так розсудив помазанник кацапский — Трач. На відклик прийшов другий подібний засуд вшехполяка «повіт обовязаний держати поруча і то безпечне, але жидівка не вмїла кіньми поводити». Вшехполяки, а тепер neosłowianie потраплять по відбутих виборах стати — antisemitaми. Річ цікава, що скаже Відєнь на оба ті рішеня.

За ери старости Заградника робилось щось на пов. дорогах, — але на засаді dass das Kind einen Namen hat. Вірю і тверджу, що староста, яко чоловік правий, мав як найлучші замір. Та що вдієш з закоріненою гнилю! Чув я, як староста жалив ся: «на яку таку на праву доріг треба тепер 4000 а ту нема й 40 с в пов. касі, тай в додатку годі зібрати комплєт ради пов. для ухвалєня бюджету. І сегодня лєдві зберуть ся!» „Порядки“ на дорозі пов. схарактеризував справедливо недавню їхавший нею brat Czech: «to sem sakramenteka polnische Wirtschaft. — Поруча коло Черемошу, і то лише місцями, кладуть зі смерічок, зрубаних місяця гнильня (червня). Таке поруча видержить лєдві 2 роки. Тай тої „безпеки“ булєб через половину менше, колиб не чутка минувшої осєни, що буде їхати котрийсь архікнязь на лови в гори. Де лише були які криві та суковаті «замітанці» (тонке дерево) у жидів не дарабах викупив виділ пов. за солєні гроші. Невірний Тома може й тепер о тім перекопатись — тільки потребує, коли лише схоче на косівску дорогу ступити, на „хітари (границі) косівської пов. дороги спорядкуватись і відказ зробити» (причащати ся і завіщанє зробити) Щоби закрити своє недбалство перед архікнязем зглядно его оточєнєм, виділ пов. при помочи староства відривав Гуцулів жандармами від конєчної роботи (опізнєного копаня бараболє через слоту), обіцяючи по 2—3 К денно — і гнав на поправу доріг. «Рехтельність» виділу пов. пізнали Гуцули сими днями, бо виплатили їм деньку по 1 К і то не по правді пораховано денька (многим з двох зробили одну), тай за тою короною мусіли Гуцули щибати пальці аж 20 км! Платні не було би ще й тепер, колиб не крик Гуцулів перед віцепрезидентом намісництва в часі его побуту в Косові.

Дороги шутрують у нас камінєм, котрим безпечно можна капусту при квашєнєю привалювати, тай при тім є ще своє рідне шахрайство. «Шутер» той висипавсь на горбки або стирчачі плити, щоби видавалась велика купа, а в самій річи нема там й двох фір „шутру“!

Не з лучшого материялу як поруча кладуть у нас мости, кашіці, раки і др. оборону від Черемошу. „Пріле“ (зогниле) дерево замазують нафтовою ропою. Се уходить! Будовано ту раз на розтоці Черемошу в Устеріках дуже солідно міст і коштував він 1950 К та стояв довгі роки. На тій самій розтоці і на тім самім місци збудовано перед двома роками міст дуже по фушерски і мав він коштувати 10.000 К! Чому?! Колиб навіть плачено за осторогу, писану крейдою на поручу того мосту якимсь Гуцулом Олексою Скиндеюком, що „przetka jazda na tim mosti i palenie tytiunu zakazuje si pod karon 4 Kor“ то й тодіб не повинен стільки коштувати. Та „сміх і сльози“ на бік — наша правда. Хоть у нашім виділі пов. нема ні одного Гуцула, то рівнож держить ся він гуцульської пословиці: „сам циган грає, сам і данцує“.

Виділ тоя. заряджує будову мостів, кошти, на праву доріг, і передає їх членам ради пов. без розписання ліцитації! Лише відай через ошибку була розписана ліцитація с. р. на доставу шутру, та й та прийшла як раз в сам день ліцитації в Косові — до деяких громад. Wtajemniczeni були лише на ліцитації. Членами тепер. ради пов., котрих виділ пов. ушасливлює, суть: Козма Лазорек, бувший радикальний кандидат на посла, а тепер ярий оборонець „тисячлітнього достояння“, хотя „не вмів ні читати ні писати“, Piotr Bielecki, burmistrz z Kut і Alfred Miltsovits naczelnik gminy Hryuniawa. Минувша недавно повинь, а тепер дощ, гроза поновної повени, наповняють смутком Гуцулів а радостью Benjaminków wydziału pow., „bo będą żniwa“.

Як легкодушно поводять ся у нас з грошем публичним, най стане доказом будова дороги при підмозі фонду кр. з Косова до Жабя. Дорога та так потрібна „як 5. колесо“. Кажуть, що виділ повітовий (давнійший) ухвалював туя будову дороги, при котрій лежать лише 2 села, Соколівка і Яворів, в надії, що буде добра нажива. Можна вірити, бо на самім початку „zwudatkowano na dyle debowe“, а ту не слідно й одного копка. Перших 8 км. тої дороги коштувало 352 тисячі корон! На такій просторони і на самім терені не буде й будова залізниці тільки коштувати.

Реферат будови тої дороги мав у соймі наш чоловік. Пишучай се отворив очи референтови днем перед засіданьм, на котрім справа будови мала рішати ся, що провктована виділом пов. будова віжре міліона, робить ся для людности 5 тисяч, потриває до 20 літ, і коли дійде до половини дороги, з початку треба буде вже дорогу латати. За 10-ту часть коштів на провктовану дорогу можна буде дуже добру дорогу злагодити понад Черемош з Кут до Гриневи зглядно Жабя і то протягом двох літ, а на тій дорозі лежить 18 сіл з 28 тисячною людностю! Та й „наші“ послы (не всі — не всі), більше горлають, як роблять щось путнього для народу. (А щож на все те послы о. Войнаровский і др. Трильонский? — Ред.)

От як в Косівщині газдують! Мавмо ще надію на правість і енергію Екск. маршалка кр. Може й в нашім виділі пов. прийде коли до ладу. *Певний.*

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— Календар. В неділю: руско-кат.: Мирона; римо-кат.: Рожи з Лім. — В понеділок: руско-кат.: Фльора і Лавра; римо-кат.: Раймунда М. — Ві второк: руско-кат.: Андрея; римо-кат.: Егдія.

— Про галицких паломників звіщає „Дневник кийвський“, що они були на богослуженю в Лаврі печерській відправленім митрополитом Флявіяном, котрий підчас богослуженя звернувся до них з промовою і вказував на гріхавітацию Галичан до Росії, чого доказом бережене московскої мови і обряду. По богослуженю були путники в товаристві членів союзу русск. народа в Никольскім монастирі, де було засідане кийвского слав. товариства під проводом проф. Фльоринського. Сей вказував на конечність обединення національного і релігійного. Промовляло також кількох Галичан, котрі з вдоволенем зазначували пробуджене съвідомости народної в широких веретвах. Відтак відбув ся в їх честь обід давній клубом російских націоналістів. Як бачимо з того, наші Starorusini роблять великі поступи! Щож на те наші всеполякы?!

— Намісник др. Бобжинський і кр. маршалок гр. Бадені виїхали до Ярослава на отворене тамошної вистави рільничо-промислової.

— О. Константин Курило, бувший катехит в Бродах, виїхав оноді до північної Америки на місійні обїздки по руских оселях з рамени там. руско-кат. епископату. О. Курило, звисний письменник, упрошений нашою Редакцією, обїзав поміщувати у нашій часописи описи своєї подорожи і вивязуючись з сеї обїздки прислав вже нам перший лист з Брми, в яким з поетичним таланом описує вражіння з перебутої дороги зі Львова до Берліна. Лист сей і дальші почнемо печатати в наступуючим тижни.

— Сьогорічний урожай на Україні. В Кийвщині в канівскім повіті з озимною люди вже упорались. Та й не було дуже коло чого заходжуватись. Пшениця рідко-рідко в кого є, а то по трошу назбирано тільки житя. Як дивитись, жито лихе, але на зерно — нічого. Пересічно селяни намолочують з копи 6—9 пуд. Колиб був звичайний урожай лучив ся, то й не голодувалиб У багатьох і до Різдва не стане хліба. Ярина так наче виглядає краще. Дощі, що станными часами надто вже пе-

репадали, пошкодили трохи їй, але люди, дивлючись на колосисті проса й чорнясті гречки, не ремствують... Який умолот з ярини буде — ще невідомо, бо мало хто й звів ся; віси хоч куці, але зернисті.

З полтавского повіта доносять: На полях майже скрізь чисто: все звезено, а по багатьох місцях то вже й молотити покінчили. На врожай люди не ремствують: хоч і багато було клопоту по весні, алеж все таки врожай виїшов не поганий. Правда, жита та й взагалі озимини майже нема, за те яра пшениця, ячмінь, гречка та просо виїшли зовсім добрі. По деяких місцях з копи брали більш 10 або 12 пудів: такий великий був колос. Останніми роками, коли взагалі моральність селянства помітно підупала, скрізь по полтавскому повіті помічає ся дуже неприємне зявище. Се надзвичайно розвинена крадіж кип. Якось ранійш по наших місцях зовсім не було чути, щоб тягли з поля копи, алеж тепер техніка возовиці з чужого поля пішла так далеко вперед, що не тільки у заможных хазяїнів, а навіть у голоти тягнуть з поля останні копиці. Через те можна було після жнив що ночи бачити таку картину: скрізь по полях, під копами сидять люди з кійками, косами або й з рушницями: се сторожі кип. Було кілька й таких випадків, що сї сторожі вживали своєї зброї для оборони свого добра. Кажуть, що десь під Байраком оден багатий козак застрілив на смерть другого, що приїхав поживитись з чужого врожаю. От через таку небезпеку всі страшенно поспішили ся позвонити до дому свій хліб. Швидко напевне всі й обмолотять ся, бо в нашому повіті цїпів тепер вживають тільки тоді, коли хочуть мати околот; звичайнож молотять або кінними машинами, яких розвелась сила, або й паровими. Останніми звичайно користують ся так: На сільський майдан звозять хліб ріжні хазяїни, тим же становлять молотілку і вже відвозять до дому готову солому, збоїни, зерно. Се й швидко, й дешево, бо хазяїни одної околиці помагають оден другому при молотїбі. Через такий звичай і справді молотїба паровою машиною виходить значно дешевше ніж кінною, а тимчасом се не тільки швидче, а й взагалі краще, бо парова молотілка дає заразом провіяне чисте зерно.

Сї вістки про врожай на Україні беремо з кийвської „Ради“, яка в кождім числі містить їх по кілька. У нас такими справами якось ніхто не займає ся і не доносить про них до часописий. А прецінь попри рух політичний і просвітний годилоб ся інформувати наш загал і про стан економічний нашого сільского народа. Як наш селянин буде зимувати чи в

Материяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

(Дальше).
Ч. 129.

Лист Григ. Воробкевича до Олекс. Барвінського, Львів 4. Іунія 1869.

Весокоповажній Господане і друже мій єдиній!

Отъ такъ день за днемъ минаєть, а ни безъ того, бимъ на Васъ і на Вашу благоклонну прїязнь для мене не подумавъ, — хапаю і за перо, би Вамъ що написати, але запитавшись: що написишь?

Щодневности прозаїчні безъ всякого толку, тай більше нічого, відкладаю далі. А мій другъ єдиній займаєть ся дорогоцінними працями, его часъ для слави батьківщини посвященній, а ти будешъ ему часъ той дорогій безглуздними фразами переривати? Ні — не буду — та тому і написавъ емъ до Васъ. Але ненаравивши конвеніцію не мігъ емъ далі мовчати, і тому отзваюся симъ письмомъ до Васъ, мій друже милій.

Що ся тичить поезій моїхъ, то дарма! Кобза моя вже давно на клинку висить, а струмки розрізані — німі. Чему? будети ся

пятати. Отъ ізповімъ Вамъ щирю правду, тай годі. Ніякимъ трудомъ не можу ся відзабути въ моїхъ пісняхъ ізъ спондївъ и трохївъ (зассали ся въ моє серце) і направити мою музу на нові форми, якъ би наприклад:

Скажи мені, друже,
Чему ти такъ дуже
Сумуєшь?
Чо такъ все думаєшь,
Думаєшь, гадаєшь,
Горюєшь? — ест.

Котрі нові форми такъ дуже похваляєшь г. Партицкій, той великій противникъ і спондївъ, якъ Ви самі, мій друже, чували въ Götze-а при вечері. Говъ! сказавъ я собі по тій розмові, схаминися і стягив важки твого Пегазуса, не рази твоїми нещастными трохїями і спондїями мільке (?) і естетичне чувство Г. Підр. і такъ ся стало! Власне тогди писавемъ надъ баладою „Хмельницькій підъ Львовомъ“ (розумієть ся спондїями і трохїями) і достигъ емъ уже до половини — але учувши науку отъ Г. П., зупинивемъ ся — і мовчу ажъ до теперъ і дивюсь на мою недокінчену баладу мовъ на розвалини, храма музи мови. Мігъ би я колись допрадуватися новихъ формівъ, хотъ би найчужїйшихъ нашему народу і нашой мові, — то не отрикаю ся отъ поезій, — а теперъ, прїятелю мій єдиній, не хочу шпетати моїми трохїичними співами чуде

сну автологію рускихъ пісней новихъ формъ. Коротко сказати, переживемъ ся і немаю понятія і складности до рускої будучної поезій (Zukunftspoesie), такъ якъ неможуть поняти багато Німцївъ Вагнерову музику, називаючи ю Zukunftsmuzik въ контрасті до музики Мозарта, Глука, Гейдена і другихъ класіківъ. Але минувність все такі Вамъ належить і якъ що тільки найду у моїхъ дневникахъ, то предложу Вамъ. Уже давно я Вамъ піславъ баладу:

Очутилась славна Полща
Отъ кривавихъ ранївъ,
Нанесенихъ козаками etc..

але здаєть ся, що неудоілася печати — мабуть спондїи ци тамъ трохїи завадили. Заручаю Вамъ, що кілко поезївъ я писавъ, нігде я немисливъ на дактїли, спондїи, анаписти і т. д. — чувство дїктувало, а я писавъ — тай годі. Не буду я нігди, мій друже, въ Пантеоні рускихъ поетівъ сидіти, не въ того дерева я ни терію всякі іллузіи і галуціації, а хотївъ емъ такъ тільки лепшу мою бідну кинути у бідній окарбъ матери нашой Руси — що я виненъ, що написъ на тій лепті спондїями і трохїями начертанній?

(Дальше буде).

достатках, чи в голоді і холоді і якби зарадити єго нужді, мабуть важнійше, чим якесь там посольське справоздане або й вечерниця з танцями.

— **Краса рада шк.** пригадала дирекціям середних шкіл, щоби уважали на одностайність мундурків ученьків. Сю пригадку видано, як що року, з початком шкільного року для того, що в ученьків замічено довільні зміни крою мундурків, шапок, припинанні відзнаки до шапок ітп. Також звернено бачність, аби дирекції перестерігали заборону куреня ученькам тютюну на публичних місцях та поручено таких ученьків строго карати.

Оповідки.

— **Вписи до висшого музичного Інститута** товариства ім. Микола Лисенка, відбувати ся будуть почавши від 13. вересня між год. 10 а 12. рано і між год. 3. а 4. по полудни в льокалі тов-а „Народний Дім“ (ул. Театральна 22) П. поверх (через галерію на право). Наука розпіче ся дня 15. вересня. Хто би хотів скорше користати з науки, зволить зголосити ся в понеділок 31. серпня між год. 10. а 12. в Інституті. Близших письменних інформацій уділяє голова тов-а проф. Волод. Шухевич, Львів, ул. Собісчини 7.

— **Відложені вписи до жен. гімназії.** З причини пануючої у Львові пошести шкарлатини відбудуть ся вписи ученьць до привготовляючої, I, II. і III. кл. прив. женської гімназії СС. Василянко доперва в днях 12. і 14. вересня в год. 11—12 і 3—6, вступні іспити до кл. привготовляючої і I. і приватні в I. і II. кл. 14. вересня, вступні до клас II. і III. 12. і 14. вересня, а поправчі 12. вересня. Шкільний рік зачинає ся Богослуженням в церкві СС. Василянко дня 15. вересня о год. 8. рано. При сїм звертає ся увагу інтересованих, що легітимації до повороту ученьць з ферій за половину ціни залізничних білетів III кл. яко виставлені д. 13. червня с. р. важні лиш до д. 13. вересня. — Всі прочі наші часописи просять ся в імя добра суспільности перепечатати сю оповістку в найбільшій числі, наколи воно має вийти ще до 31. серпня. — *О. Спиридон Кархут*, директор жен. гімназії СС. Василянко у Львові

— **З Тернополя.** Великі вечерниця з танцями уряджує товариство „Інститут жіночий ім. княгині Ярославни“ в Тернополі ві вторник д. 8. вересня (лат. свято) ва дохід будови свого дому в кімнатах „Бесіди“. Стрій для пань і панів візатовий. Запрошень не висилась в надії, що добромисляча і патріотична наша Публіка і молодіж численно прибуде. В танцях вольнуть участь місцеві і замісцеві пп. академики і ціла ватага соколиків, які промінялиб свободу за подільську красавицю. Тому кличемо до молодіжк, яка забавлять ся може лише за молоду і в Тернополі на одиноких в сїм сезоні вечерницях: „До побачення!“ Музика і буфет знаменитий а вступ лише 2 К від особи. — *Комітет.*

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

З Криниць.

Була десята в вечер, як поїзд доїжджав до Мушини. По криші возів бив дощ, по вікнах стікали струї дощівки, по обох боках поїзду водяні розливи, околиця закрита мракою і темрявою — густою, мокрою, гнилою...

„Мушина!“ — крикнув кондуктор. Ми заметувшились, повикидали клунки, вилітали, паровіз свиснув і поволік ся дальше, на Угри, лишаючи нас між пирами невеличкої підгірської стації. Була субота і перед двірцем ходив оден одіський віз. Я побіг, заплатив за 10 кильометрів їзди 9 корон і щоб не остати ся на леду, кинув до півозу валізу та затамив собі число. І добре зробив. Бо коли по хвилі вийшов я з родиною з двірця, коло нашого воза була чиста облога. „Я дам десять корон“, нас тільки дві особи“, „ми дамо вам на паво“. Але візник немов не чув тих обіцянок, примістив наші клунки, замкнув буди і виліз на „горіще“. „Маєте, пане хату?“ —

спитав лемківсько-польским говором. „Маємо у вілі Б...“

„Та добре, бо вчора возив я панів по цілій Криниці та аж оден доктор змилисердив ся і притулив їх у себе на ніч“.

(Треба було добре вважати, щоби зрозуміти сей особливий криницький жаргон).

„А колісьту кілька возів з „панством“ вернуло назад до Мушини“.

„І що ту роблять?“

„А нічо. Навяли собі мешканє і їздять по Криниці купати ся“.

„Якто? десять кильометрів до купелі?“

„А щож мають робити, як не можна інакше?“

На похвалу криницьких фякрів треба сказати, що вони доволі інтелігентні і сьвідомі свого діла. Мають вигідні вози, добрі коні, їдуть певно і чемно поводять ся з подорожними. Тільки говорять — най їх Боля має в своїй сьвятій фільольогічній ошіці.

Коло одинайцяті години блисли перед нами лукові лампи електричні і ми заїхали перед вілію. По стрімких, драбнястих сходах, як на вишку, вилітали ми на веранду і увійшли під 4. число. Візник зніс туди наш набір, перечеислив гроші, пожелав доброї ночі і ми остали на нашім літнім мешканю.

„Літне мешканє“ — правда як воно гарно звучить? Але в дійности виглядає трохи інакше. Передовсім мусли ми на потемки вишпорити по наших клунках за сьвічкою. Знайшли, засьвітили і побачили себе в великій, трохи стухлій і доволі брудній гаргарі (ein grosses, blau bemaltes Zimmer).

Комната подобала більше на казарму, чим на мешканє людей, що по цілорічній праці шукають випочинку на сьвіжій воздуху.

Мала два вікна до вулиці, страшенно скрипливі двері, долівку якоїсь дивної сїробої краски і стелю з дощок, підпертих трьома сволоками. Ті сволоки надавали їй вельми архаїчного характеру та нагадували древні Ігореві временя. Лежачи на розгойданім пружиновім ліжку і двлячись на тую високу старосьвічку стелю мимохіть згадував я Сьвятославий терен без головного сволока, і коли вільно рівнати муху з верхоблюдом — я порівнував своє літне мешканє з палатою Сьвятослава Здавало ся мені, що на мене так, як колісь на того великого князя впаде стеля і роздавить мою стурбовану голову на превелику радість моїх ворогів, що обсіли мене, як галки київські гори. Так неприродно, а навіть неімовірно лежали ті доволі грубі сволоки на тонких, з дощок збитих стїнах. Заснувши під таким пригноблюючим вражінєм мав я сні дуже прикрі. Сніло ся мені, що десь я на славянськїм зїзді, що сиджу між російскими генералами та слухаю бесіди москвофільского делегата.

(Дальше буде).

Телеграми

в дня 29. серпня.

Петербург. Російське правительство заведе деякі полєкші ва цлових коморах для виїзжаючих до Німеччини і Австрії.

Шангаї. Комісія, яка займає ся уложенєм конституції для Хін, назначила речинєць введеня конституції на 1917 рік.

Москва. Гр. Лев Толстой тяжко хорий, а лікарі втратили надію на єго подужанє

Прага. Českoslov. kongres доносить, що продовженє славянського зїзду праского буде в Варшаві 15. грудня.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і казарна — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 29. с. м.: Теодора Желехівська, Глинці; Ольга і Іван Дряганчук; Краковець; Розалія Мушер, Турка над Стрєм; Василь Пивтюк, Ланьдот; Петро Горбаль, Старе село; Северин Левицький, Броди; Георгій Беренца, Донгополе (Буковина); Леонтий Кузьма, Коломия; Микола Захарясеніч, Радимно; о. Тит Войнаровский, Балинці; Михайло Комарницький, Лежайск; Дмитро Коваль, Синєвідако вижне; Андрій Музячка, Доброводи; Пилип Білик, Олеско; Дмитро Фроляк, Карлів; Стефан Гринюк, Тарнобжег; Йосиф Френка, Будапешт; Антін Шумило, Курилівка; Василь Скопляк, Завишень; о. Іван Райтаровский, Остапє; о. Йосиф Цегельский, Голосковичі; др. Володимир Гуркевич, Любін; о. Адріян Добрянський, Бучач; Лев Манастирский, Глібів; Василь Черкавский, Сопів; Володимир Кисілевский, Гринці.

Фільварок 80-морговий

1 1/2 години від Львова з новими забудованями, інвентаром і збором 16 моргів, 16 моргів луки

решта найліпшої пшеничної землі

на продаж або до заміни на каменицю у Львові.

Відомість в канцелярії адвоката

Д-ра Розенбавма — Львів, Коперника 30.

(2—3)

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туюк і паперців з першої галицко-руської фабрики Євгена Білінського в Збаражж.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвященниках.

Держім ся покликую:

Свій до свого!

Працюйте і ша:їть!

Товариство взаємного кредиту

„Джістер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничі на 4% уділяє позики на сирпті за інтабуляцією на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 літ (при 30 ратах піврічних вносить рата амортизаційна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кождих 100 К позички.

Векслі приймають ся тільки 3 місячні, а 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц.

Членами можуть бути позичку і дістати тільки члени обезпечені в „Джістрі“.

З зисків уділив „Джістер“ на публичні добродійні цілі квоту 45,835 корон.

Вкладки 2,795,183 К.
Позички уділені 3,410,684 К.
Удїли членські 234,398 К.
Цінні папери 130,452 К.
Фонд резервовий і инші 46,842 К.
Льокації 182,206 К.

Канцелярії Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8—2 год.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано				
	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любін	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано				
	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломиї	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любін	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.

